

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Quantum rationi repugnent, qui putant stellas, veluti Parcas quasdam fatalia nentes, arbitrij libertatem strangulare?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

est à virilibus distare femineos, ille in officio comitis militet, & à sua domo penè semper peregrinetur; Illa de solo patrio & de rure proprio non recedat. Insuper, quod est incredibilis, si astralia fata credantur, non autem mirum, si voluntates hominum & Dei munera cogitentur, ille coniugatus, illa virgo sacra est: ille numerosam prolem genuit; illa nec

S. Aug. lib. 2
contra epi-
stolas Pela-
gianorum. c.
7.

nupsi. Quintum denique exemplum ponit in duobus geminis infantibus à meretrice editis, quorum sine baptismo expirauit vnus, alius baptizatus erat, ita scribens: *Hic non est fatum, quia nec stelle vllæ ista decernunt; nec fortuna, quia non fortuiti casus hæc agunt, nec personarum, nec meritorum diuersitas hoc fecerunt: quid restat, quantum ad baptizatum attinet, nisi gratia Dei, quæ vasis factis in honorem gratis datur: quantum autem ad non baptizatum, ira Dei, quæ vasis factis in cõrumeliam, pro ipsius massæ meritis redditur. Sed in illo, qui baptizatus est, non solum ostenditur adiutorium gratiæ Dei, verum etiam in non baptizato documentum. Adiutorium, scilicet in vasis misericordiæ; in vasis autem iræ documentum. In eis enim ostendit iram, & demonstrat potentiam suam, quia tam potens est bonitas eius, vt bene vtatur etiam malis; & in eis notas facit diuitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quoniam quod ab ira vasis exigit iustitia punientis, hoc misericordiæ vasis dimittit gratia liberantis.* Affert D. Chrysostomus & illud Iosephi exemplum, qui fratrum suorũ perfidiam ac scelus cleuare, eosque consolari cupiens, non cleuauit, per *Fatum*, aut Homerice Aten seu deam, quæ mala & noxia inferre credita est à Græcis ac Gentilibus; sed per prouidentiam Dei, qui peccatum illorum, in gloriam Iosephi, & ipsorum, bonumque publicum, ordinauit. Dixit enim: *Ego sum frater vester, quem vendidistis in Ægyptum. Nolite pauere, neq; vobis durum esse videatur, quod vendidistis me in his regionibus: pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Ægyptum.* Qua excusandi eos, qui nos offenderunt, ratione vti nam etiam nos vteremur, reperiremus utiq; omnia nobis mala illata in bonum cooperari, & gaudendi potiùs, quàm irascendi causam haberemus.

Genes. 45. 5.

V.

His exemplis accedunt & aliæ rationes, quæ ab his aliisque Patribus in medium afferuntur. Nam Chaldæi isti aut Chaldæizantes, qui vim vitæ necisque tribuunt natiuitati, asserunt, eam minutissimis colligendam esse momentis, quæ nisi obseruantissimè colligantur, maximum esse discrimen, vt adeò statim post Esau, Iacob aliquis gignatur: *Breui enim atomo exiguoq; momento distare nati-*

natiuitatem inopis & potentis, egentis & diuitis, innocentis & noxy; & plerumq; eadem hora, generari longaeuitati debitum, & prima pueritiae etate moriturum, si reliqua disparia sint, & puncto aliquo discreti. Hoc quemadmodum possunt colligere, respondeant. Constitue partum femine. Obstetrix utiq; eum primò cognoscit, explorat vagitum, quo natiuitas colligitur, attendit, virum masculus sit, an femina. Quot vis inter has moras praeferre momenta? Pone Mathematicum preparatum. Nunquid potest vir interesse puerperio? dum mandat obstetrix, audit Chaldaeus, ponit horoscopum in alterius sortem. Iam nati fata migrarunt, de altero queritur, & alterius genitura proponitur. Atque ibidem: Vitalem, inquit, illum signorum duodecim circuitum in duodecim partes diuidunt: & quia triginta diebus sol duodecimam partem sphaerae eius, quae inenarrabilis habetur, regreditur, quo gyrus solis anni circuitu compleatur, in triginta portiunculas, quas *μεεidas* Graeci vocant, unamquamq; duodecim illarum distribuunt portionem; ipsam quoque portiunculam in sexaginta vices conferunt. Rursum unumquodq; de illis sexaginta, sexagesime secant. Quàm incomprehensibile est, in quo sexagesimo, tot sexagesime portiuncule natiuitatis momenta constituent: & qui singulorum signorum sit aut motus, aut species in natiuitate nascentis? Vnde cum impossibile sit, tam subtiles minutias temporis comprehendere, exigua autem minutia inuehat vniuersitatis errorem, totum negotium plenum est vanitatis. Disputatores eorum, quae sua sunt, nesciunt, & quo modo aliena nouerunt? Quid sibi imminet, ignorant, quo modo possunt alijs, quae futura sunt, denunciare? Ridiculum est credere. Quia si possent, sibi potius prouiderent. Hæc Ambrosius: qui addit, nihil mirum esse, si sibi homines ludantur, ubi signa inuoxia blasphemantur: quae si natura noxia esse creduntur, Deus summus arguitur, si fecit, quod malum est, & fuit improbitatis amator. Lactantius ita loquitur: De sapientibus stulti, & de stultis sapientes saepe nascuntur; quod quidam fato ac sideribus assignant. Sed non est nunc locus de fato differendi. Hoc dicere satis est; quod etiamsi astra efficientiam rerum continent, nihilominus omnia à Deo fieri certum est, qui astra ipsa & fecit, & ordinauit. Inepti ergo, qui hanc potestatem Deo detrabunt, & operi eius attribuunt. At ne quis existimet, saltem à Deo, per astra, hominibus imponi necessitatem, addit statim. Hoc igitur Dei munere caelesti, atque praclaro, an utamur, in nostra voluit esse potestate. Hoc enim concessio, ipsum hominem virtutis sacramento reliquit, quo vitam posset adipisci. Non posset autem, si in eius potestate, per contrarias

Kk 3 stellas,

S. Ambros.
lib. 4. Hexam.
cap. 4.

Lactant. lib.
de opificio
Dei. c. 19.

stellas, non esset, virtutem exercere, atque astris quocunque demum inclinantibus dominari. Aut quo modo posset virtutem præcipere Deus, quam homo, obstantibus astris, non posset exercere?

VI.

Hoc Fato, igitur acusatur Deus, excusatur homo; quia per Fatum, ad necessitatem genitalem, non ad instituta morum actus nostri factaq, referuntur. Frustra ergo leges, frustra iura, immeritis præmia, innocentibus supplicia proponuntur. Non enim rectè puniuntur, qui aliter facere non potuerunt. Neque necessitas, sed voluntas præmium meretur. Non igitur stolidam tantum, sed & impia est hæc Fatalis Astrologia. Et tamen quàm innumerabiles, hoc ævo, homines opinione ista, se sinunt fascinari? Non recensero iam totos libros, ingenti precio, à summis, medijs, infimis emtos, quibus credunt, omnia describi quæ sibi sunt euentura. Quàm multi, tanquam Sibyllæ folium, æstimant libros cum annalibus Volusi comparandos, in quibus legunt, signo Arietis ortos præstantissimos esse consilio, quod in grege huiusmodi emineat pecus: aut locupletiores, quod vestitum habeat aries naturalem: aut liberales, quod lanam suam aries non inuitus deponat: Laboriosos & patientes seruitij, quos nascentes Taurus aspexerit, quia hoc animal laboriosum & assuetum iugo spontanea seruituti colla submittit: Percussorem quoq, cuius natiuitatem scorpius in sua parte complexus sit; & malicia venena reuomentem, eo quod animal venenatum sit. Ad arbitrium Astrologi, quàm multi, dum se Martios credunt, ad coniunctionem Martis non solum bellant, sed etiam prælia committunt? mercaturas alij, alij sceptrum prehensant, quia se se vel Mercuriales, vel Iouiales arbitrantur? Fati immo Orci mancipia. Nummos accipiunt: cum se homines hominibus vendunt: dant isti nummos, ut se vilitatibus vendant. Intran enim ad Mathematicos, ut emant sibi dominos, quales Mathematicis dare placuerit: vel Saturnum, vel Iouem, vel Mercurium, vel si quid aliud sacrilegi nominis. Intrauit liber, ut nummis datus seruus exiret. Immo vero, non intraret, si liber esset, sed intrauit, quo eum dominus error, & domina cupiditas traxit. Nunc quid hoc experimur, quoties cynigeri, seu Ægyptij illi veratores, seu erronei potiùs, apud nos, circumuagantur? Cum enim illi in vrbes non admittantur, plenis curiosi vijs ad eos excurrunt, vaticiniâque immo mendacissima mendacia ab illis mercantur. Vnde alij minantibus astris tristes, alij spe temerarij, in quantas non inci-

S. Ambros.
loc. cit.

S. Augustin.
super Ioan.
serm. 8.